

Debreczeni Független Újság

pártoktól független politikai napilap.

ELŐFIZETÉSI ÁR:
Helyben: Vidéken:
Egy hóra. 1 kor. Egy hóra. 50 fill.
Negyedévre . . . 3 " Negyedévre 4 " 50 "

Felelős szerkesztő:
HEGEDŰS LORÁNT.
Kiadók és laptulajdonosok:
HOFFMANN és KRONOVITZ.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
DEBRECZEN,
Piacz-utca 47. és 49. szám.

Védőbeszéd.

Debreczen, szeptember 1.

Apponyi somorjai beszéde foglalkoztatja vasárnap óta a politikai világot. Elismerjük, hogy nehéz helyzete volt Apponyinak, megvédeni azt, amit évek során át támadott. De kérdezzük Magyarországi közoktatási miniszterét: hol esett tévedésbe? Akkor, midőn a multban, a teljes felelőtlenség tudatában, rezgő bariton hangon támadta az elmúlt korszak kormányait, vagy most, midőn ugyanazon rezgő baritonnal megvédi a jelen kormányzatot, mely épp azt cselekszi, épp úgy hunyászkodik, szállít és alkuszik, mint a — hála égnek — már letűnt fekélyes szabadelvű korszaknak kormányai.

A jelen kormányzat embereinek egyetlen mentségük: a multak bűneivel való takaródzás. Ámde ha a multak bűneiről elmélkedünk, eszünkbe jut-e vajjon, hogy a hatvanhetes kormányzó pártok előtt milyen mult volt? Ugy-e az abszolutizmus? Évtizedes abszolutizmus. Milyen óriási regeneráció várt erre az ezer sebből vérző országra. De a regeneráció mellett meg volt a legüdvösebb eredmény. Kifejlődött az országban a függetlenségi érzés, mert érezte ez a nemzet, hogy gazdag és önálló csak a teljes politikai függetlenség mellett lehet.

Ez az érzés adott a függetlenségi pártnak többséget az országban. Ez az érzés szállt szembe a darabont-dulás idején a korona abszolutizmusával. És ezzel az érzéssel fogadta ez a sokszor megcsalt nemzet a koalíció uralomrajutását és három függetlenségi képviselő miniszterségét.

És ebben az érzésében csalódott ez az ország, mert nem változott semmi, sőt rosszabb lett a helyzet. — Az új számadók nem tárták fel a bajokat, sőt mesterségesen eltakarják. És hogy ne lásson az ország, hogy ne bíráljon, ott, ahol bírálni kell, első volt, hogy az ellenzék mesterségesen megbénították a parlamentben. És a sérelmeknek bajoknak az orvoslására vagy nem történik semmi előkészület, vagy teljesen kikapcsolják, úgy, mint minden közjogi dolgot kikapcsoltak.

Az ország függetlenségi érzelmű népe teljes apathiával tekint ma a dolgok menetére. Politikailag olyan nem-törődömseg soha még nem volt ebben a

szép országban, mint a mostani időben. Hát kinek higgyen jövőre az ország, ha a nemzet a vezéreiben anynyira megcsalódott? Apponyi beszélt. Beszédje a kormány ténykedéseinek a védőbeszédje volt. Érzé, hogy védőbeszédre szorult. Védőbeszédében azonban van egy örvendetes momentum. Bécsnek tetszik. És ez ma elég egy függetlenségi miniszternek.

Szabolcsvármegye ábrándjai.

A belügyminiszter biztatta őket.

Kovács Gyula alispán nyilatkozata.

Lapunk mai számában hirt adtunk Szabolcsvármegye közgyűlésének szombati határozatáról, mely igen sérelmesen érinti Hajdúvármegyét. A derék jó szabolcsiak ugyanis azt határozták el, hogy feliratot intéznek a belügyminiszterhez Szabolcsvármegye kikerekítése végett. Ezen kikerekítést pedig nem máshonnan óhajtják eszközölni, mint Hajdúvármegye testéből, melyből négy hajdúvárost akarnak kiszakítani, hogy azokat Szabolcsvármegyéhez csatolják.

Szabolcsvármegye a belügyminiszterhez intézett feliratában, melyet alább ismertetünk, kérelme támogatásában arra hivatkozik, hogy a vármegye területéből több részt kiszakítottak volt és azokat Szatmár- meg Bereg vármegyéhez csatolták.

Érthetetlen ezen indokolás után, Szabolcsvármegye miért éppen Hajdúvármegye területéből akarja kárpótolni magát elvesztett területrészeiért, mikor Hajdúvármegye sohse bántotta Szabolcsot,

A dolgot nem lehetne komolyan vennünk, ha biztos forrásból nem kaptuk volna azt a szenzációs értesítést, hogy Szabolcs vármegye ezen tervéhez a *belügyminiszter már előzőleg hozzájárult.*

Éppen ezért nagyon kívánatos, hogy Hajdúvármegye minden erejével sikra szálljon Szabolcs vármegye ezen vakmerő kísérletével szemben.

Ujabb értesüléseinket itt adjuk:

A felirat.

A felirat első részében elmondja, hogy a 19. században a vármegyétől 11 községet elszakítottak, ami nagy csapás volt reá nézve. Az elvett területek vissza-csatolása érdekében több ízben felírtak a

kormányhoz, de eredmény nélkül. Ezek után így folytatja a felirat:

„Nem szólunk arról, hogy történelmi adatok vannak kérelmünk minden részének indokolására kezeink között, de azt határozottan állítjuk, hogy úgy vármegyénkhez csatolni kért részek földrajzi fekvése, mint a vármegyék kikerekítése iránt fennálló törekvés és ugy a jelenlegi, mint különösen a legközelebbi jövőben még jobban kifejlődő forgalmi viszonyok ezen részeket mind jobban vármegyénkhez csatolni fogják. Ezen községek a jelenlegi Hajdúvármegyébe kebeleztetett Hajdúváros r. t. város és Hajdúdorog, Hajdúhadház és Téglás nagyközségek.”

„Nem tudunk írásbeli bizonyítékokkal előállni annak igazolására, hogy mindezen községek Szabolcsvármegyéhez mely időig tartozik, de hogy egy rész ezen, egyrészt pedig a 16 ik században e vármegyének képezték kiegészítő részét, az mintegy köztudatban él.

A ki rátekin Szabolcsvármegye térképére, első tekintetre szembeötöl azon természetszerű kikerítés, mely e vármegyét ezen közbeeső részeknek hozzácsatolásával érné.

De a gazdasági forgalmi adatok is igazolják s különösen fogják a jövőben is igazolni azt, hogy ezen községek már most is Szabolcsvármegye és a vele teljesen szomszédos Nyíregyháza város felé gravitálnak: s mennyivel inkább fog ez kifejlődni akkor, ha Hajdúdorog és Nyíregyháza város között egy h. é. vasut iránt már folyamatba levő intézkedések, mint biztosra várható kedvező eredményre fognak vezetni.”

Amint a feliratból között részletekből láthatjuk Szabolcsvármegye egyáltalán nem valami erős alapokon áll kérelmében, mert a felhozott indokai egytől egyig megdőnt hetők. De hogy a vármegye mégis oly nagy bizalommal és merészséggel fordul a belügyminiszterhez, annak az a magyarázata és titka abban rejlik, hogy már az ügyre vonatkozólag van valamelyes ígérete a vármegye vezetőségének Andrássy Gyula gróf belügyminisztertől.

A belügyminiszter ígérete.

Szabolcsvármegye ezen közgyűlési határozatának rendkívül érdekes előzménye van. A vármegye vezetősége, élén a főispánnal, Vay Gábor gróffal ugyanis, nem tétette meg a vármegyével ezt a lépést az előtt, mielőtt valamelyes ígéretet nem nyert volna a legmagasabb és legilletékesebb helyről, magától Andrássy Gyula gróf belügyminisztertől.

A dolgot nem hivatali szobában, kihallgatási teremben, vagy zöld asztal mellett ütötték nyélbe, hanem — azt lehetne mondani, — inkább fehér asztal

Kávé

több mint 30 fajta gyors pörkölőben kívánatra azonnal megpörkölve kapható **Deutsch Albert és fia** Hatvan-u. 9. szám és **Deutsch Lajos** Piacz-u. 38. sz. a. fűszerkereskedéseikben.

mellett. A belügyminiszter tiszadobi birtokán történt az ügy felvetése. Előkelő szabócsi mánások és gentrik hozakodtak elő a dolgokkal, kik a belügyminiszter vendégei voltak.

Itt terjesztették elő kívánságukat a minisztertől biztatást is nyertek annak teljesítésére vonatkozólag.

Andrássy Gyula gróf annál inkább hajlott a kívánság teljesítése felé, mivel Hajdumegyét ezen elvesztett testrészeért a választói kerületek új beosztása kárpótolni fogja.

Nevezetesen — amint lapunk mai számában megírtuk — Biharvármegyének egy jelentős részét Hajdúvármegyéhez fogják csatolni.

Az alispán nyilatkozata

A dolog — természetesen első sorban Hajdúvármegyét érinti. Erre vonatkozólag lapunk munkatársa beszélgetést folytatott Kovács Gyula alispánnal, aki az ügyben a következőket mondta:

— Szabolcsvármegye határozata képtelenség. Első sorban a határozat indoklása éles ellentétben van a határozat lényegével. A feliratban ugyanis azt mondja a vármegye, hogy a területet megcsonkították és ezért akarja régi területi nagyságát visszaállítani. Hát ki csonkította meg? Hajdúvármegye nem! Hajdúvármegye sose támadta Szabolcsvármegyét és most ő mégis a mi vármegyénkől akarja magát kárpótolni! Ez se nem megfontolt, se nem férfias dolog. Én bizonyos vagyok abban, hogy a belügyminiszter el fogja őket utasítani ezen kérelmükkel.

Hajdúvármegye törvényhatósága különben a legközelebbi, esetleg rendkívüli közgyűlésén fog foglalkozni Szabolcsvármegye ezen képtelen mozgalmával és bizonyára erélyes hangon fogja odakiáltani az osztozkodni akaró szomszédnak:

Nem oda Szabolcs!

Adám Eva és Lucifer.

Irta: Irisz.

Adámot máskülönben Csereszélyen urnak hívták és a paradicsoma egy nagy földbirtok volt, melyet az édesatyjától örökölt. Éva a felesége, egy gyönyörű szőke asszony, ki keveset tudott még az életről, egy idős nagymama mellett növekedvén, férjhez ment anélkül, hogy a nagyvilágról és annak szokásairól tudott volna.

Csereszélyen Adám és a felesége éltek nyugodtan, mint valami nyárspolgárok, egyiknek sem volt nagy igénye; az ember egész nap a gazdaságban felügyelt, az asszony meg legtöbbszörre lustálkodott.

Lucifer — vagyis Pethő Lucián ur — a legjobb időben került hozzájuk.

Pethő Lucián lerándult a nagybátyjához a tüdejét friss levegővel teleszívni és szabadságidejét eltölteni. Két-három napig csak ment valahogy, de a negyedik nap már halálosan unta magát. Mit tehetett hát egyebet, kezdett szimatolni valami jó szórakozás után. Ment, mendegélt, a míg egy gyönyörű kastélyra akadt gondozott angolpark közepén. Egy valóságos paradicsom — gondolta.

— De hol van Éva, a paradicsom tündére? Ezt már félig hangosan mondta.

Kossuth Ferencz betegsége.

Aggasztó hírek, komplikációk.

A házi orvos megnyugtat.

A beteg kereskedelmi miniszter állapotáról a mai nap folyamán fővároszerte igen nyugtalanító hírek kerültek forgalomba. Arról beszéltek, hogy eddigi csúszos bántalmához, melyek roppantul gyötörték, komplikációk csatlakoztak, amelyek aggasztóvá teszik Kossuth Ferencz állapotát.

Sajnos, ezek a hírek nem egészen légből kapottak. Azok a hírek, amelyek arról szóltak, hogy a kereskedelmi miniszter feloldali hűdés érte, nem felel meg a valóságnak. Erről szó sincs. Müller Kálmán főrendiházi tag, akihez budapesti tudósítónk kérdést intézett eziránt, megnyugtató választ adott. Tény az, hogy Kossuth Ferencz betegségehez komplikáció csatlakozott, mely azonban nem súlyos természetű. Ez a komplikáció abból áll, hogy bal térdén fájdalmas daganat keletkezett s míg az izzadmány föl nem szivódik, addig a miniszter az ágyát el nem hagyhatja.

Müller Kálmán dr. Kossuth Ferencz házi orvosa budapesti tudósítónk kérdésére ezt a választ adta:

A komplikáció nem súlyos természetű. Lényegben a betegség csakis csúszos bántalmából áll. A betegség okvetlenül meggyógyulna és pedig rövid idő alatt, ha a kegyelmes ur jobban kimélné magát. Sajnos azonban, ő kegyelmessége erről hinni sem akar. Az összes szakreferenseket fogadja, tárgyal velök és ezzel tulerőlteteti magát. Ha megfogadja tanácsomat, hogy tíz-tizennégy napig pihenést engedne meg magának, nem dolgozna semmit, akkor ez idő alatt visszanyerné teljesen az egészségét és ren-

desen folytathatná működését hivatalában.

Ez Kossuth Ferencz házi orvosának nyilatkozata. Egyébként tekintettel Kossuth Ferencz betegsége, Szerényi József kereskedelmi államtitkárt táviratilag hívták vissza, hogy a minisztérium ügyeit tovább vezesse. A távirat Lussin-Piccolóban érte utól az államtitkárt, aki egyelőre nem fordult vissza Budapestre, hanem egy újabb távirati jelentéstől tette függővé hazautazását s csak abban az esetben szakítja meg szabadságát, ha helyettesítéséről nem tudnak gondoskodni.

Gyilkol a hadgyakorlat.

Vászentakaró — napszurás után.

Fő a diszlépés.

Most folynak az őszi hadgyakorlatok és már, mint ilyenkor szokás, az erőltetett marsolások utját elesett katonák holttesteivel jelzik.

Dombóvárról írják, hogy a pécsi 19. és a kanizsai 20. honvédegyalozezredek most tartják ott gyakorlatukat. A pécsi ezredből két tartalékos meghalt napszurásban, minek folytán a legényságot vászon takaróvédővel látták el.

Vajjon azokat a takaróvédőket nem lehetett volna előbb alkalmazni? Nem! Mert katonáéknál még mindig a diszlépés a fő, amit ez az érdekes história bizonyít.

A dolog Kaposvárott történt. A hadtestparancsnok szembeszállva a most divó japán fölfogással, amely minden parádét mellőzni igyekszik, a porosz gárda diszlépését forszirozza. A Kaposvárott állomásozó 69-es zászlóalj parancsnoka ehhez képest utasította századosait, amire egyik százados kijelentette, hogy a diszlépést

ismerni. Vágya teljesült. Csereszélyen észrevette, hogy Pethő érdeklődéssel nézi a kastély ablakait, fölkiáltott.

— Na uram, a virágokat bemutattam, most jöjjön bemutatnom a feleségemnek. Egy kis ezüstspicba belefujt, mire megjelent Éva az erkélyen.

— Ugye meglepődsz, hogy nem magam jövök. Ezt az urat kint fogtam és most nem bocsátom el tuzsonna nélkül.

Pethő kezét csókolt és Éva nagyzavarában nem mondta az urának, hogy ismerik egymást.

Mit csűrjem, oszavaram a dolgot. Pethő mindennapos lett a háznál, hol szívesen fogadták, különösen az asszony, ki most már nem unatkozott.

Pethőnek nagyon tetszett ez a falusi idill, de csak lassan lehetett az asszonyt ostromolnia, mert ha merészebben kezdett viselkedni, az asszony mindjárt bizalmatlanná lett, ösztönszerűen is félve a férfitől. De hát ez sem tarthat sokáig. Éva már annyit volt Luciferrel egyedül, hogy bele esett a hálóba és abban kegyetlenül vergődött. Már érezte, hogy nem fog tudni ellenállni, sőt nagyon is vágyott Lucifer csókjára... és mit nem tesz egy ilyen butácska Éva, aki egy öreg nagymama mellett nőtt fel és férjhez ment az urához

Helyszüke miatt

Raktáron levő óriási választéku szőnyeg, oslpke és szövet, függöny valamint vászon, schiffon és canavászokat végszámba ugyszintén asztalneműek rendkívüli olcsó szabott árakban kaphatók. Klein Ignác női divat üzletében Piacz-utca 24 sz. <<

a szabályzat nem írja elő s ezért nem is fogja tanítani.)

Az őrnagy erre írásban adta ki a parancsot, amire a százados írásban is megtagadta teljesítését.

Az eset a hadbírótság elé került, a mely a századost nyílt engedetlenség miatt három évi börtönre és lefokozásra ítélte.

A király azonban kegyelem útján elejtette a lefokozást, a három évi börtönt pedig három hónapra szállította le.

Kiss Albert halála.

A ravatalon.

A részvét.

Kiss Albert holttestét a református egyház tanácstermében ravatalozták fel. A terem falai a sötét gyász képét öltötték magukra, a falak, a padló, az ajtószárnyak fekete drapériával vannak bevonva.

A gyászterem közepén áll a ravatal. Kettős üveg és ércoporsóban pihen a halott. A fehér csipkés szemfedővel leborított koporsó két oldalán a következő felirások olvashatók:

Néhai N. t. Kiss Albert élt 70 évet. Meghalt 1908. évi augusztus hó 30-án.

Köröskörül disznóvények vannak a teremben elhelyezve.

Az első koszorút 10 óra után hozták a gyászterembe. A koszorú az özvegyé. Szalagján ez a felírás:

Isten veled — Lenke.

Aztán a gyermekei koszoruját helyezik a ravatalra:

Szeretett Atyánknak — Gyermekei.

Márton Imre koszoruja a harmadik. Szalagján ez olvasható:

A nagy hazafinak és nemeslelkű barátának — Márton Imre.

Majd következnek sorában:

a nélkül, hogy tudta volna mi az a szerelem? . . . bevalotta Ádám urnak, hogy ő halálában szerelmes Lucziába és oda dült az ura hatalmas mellére, zokogva panaszolva el nagy szerelmét.

És mit tett Ádám ur? . . . lefejtette Éva arcáról az odaszorított kis kezeket és belenézve a könnyesszemekbe, Évát vallatni kezdte. Éva lassankint elmondott mindent. Ádám látta, mily szépen és rendszeresen lett az ő kis felesége elcsábitva, elkacagta magát . . . és megjelent Lucz fer az ajtóban. Ádám nem állt fel üdvözlésére, hanem magához szorította az asszonyt, mintegy oda láncolva és Luczifernek fél kézzel az ajtóra mutatva szólt:

— Uram, ez a paradicsom nem való csak két embernek, a harmadikat száműzöm! és ekkor már oly hangosan beszélt, hogy a felesége védelmet keresve, még jobban hozzá simult és Luczifer látva, hogy ő itt fölösleges, sietett az ajtót kívülről betenni, még köszönni is elejtett.

Ádám levonta magának a tanulságot és a Luczifereket ezentúl nem vezette be a paradicsomba és Éva boldog volt, mert volt egy remek udvarlója . . . Ádám, ki ezek után szeretett bele a feleségébe.

Tiszteletük jeléül. — A Kertész család.

A tüggelenségi eszme bajnokának — A Függetlenségi Kör.

Felejthetetlen böles vezérének — A Debreczeni Függetlenségi és 48-as párt.

Szeretett Nagybátyánknak — Bélteky Lajos és neje

Kiss Albertnek, megdicstült vezérének, atyai barátjának — Hálás kegyelettel Bakonyi Samu.

Megalkotójának — Ref. leánynevelő intézet.

A részvét.

A haláleset az egész városban mély részvétet keltett. A tanács az elhunyt családjához a következő részvétiratot intézte:

Mélyentisztelt Nagyságos Asszony!

Mély részvétellel értesülünk azon nagy és pótolhatatlan csapásról, mely első sorban ugyan Nagyságodat és tisztelt családját felejthetetlen emlékü férje, a pártalan családapá, néhai nagy tiszt. Kiss Albert ur elhalálózásával érte, de súlyos és nehezen pótolható csapás az ő elhunyt a reform. egyházra is, melynek egyik, végső lehelletéig buzgó és felelte nagy munkát végzett lelkésze, egyházmegyei és egyházkerületi tanácsbírája, a ref. konvent és zsinat tagja volt.

Nagyságod és közelebről családja, valamint az egyetemes és a helybeli ref. egyház nagy gyászából azonban részt veszünk mi is, mert minket nemcsak, mint egyéneket fűzött hozzá mély tisztelet és szeretet, hanem mintegy negyedszázadon ott látuk őt, mint tevékeny szereplőt, sőt sok helyen mint böles vezetőt a köz és városi ügyek mezején. Ott láttuk különösen mindenütt, hol a közművelődésről, jótékonyaságról, széről, jóról és nemesről történt intézkedés vagy kezdeményezés és a hol szeretett városunk javáról volt szó.

Össze volt ő forrva e várossal és közgyűlésünk számtalan alkalommal élt az ő higgadt, böles és önzetlen tanácsaival, melyek mindenkör a város javát célozták és mozdították elő.

Az ő elvesztése felett érzett őszinte és mély részvétünket amidőn ezennel kifejezésre juttatjuk, tiszteletteljesen tudatjuk, hogy az elhunyt kiváló férfiú emlékeit jegyzőkönyvünkben megörökítettük, temetésén testületileg részt vesszünk és koporsójára koszorút helyezünk.

Vigasztalja Nagyságodat és családját a közrészvét!

Isten áldását kérjük Nagyságodra és gyászbaborult családjára!

Debreczen sz. kir. város tanácsnak 1908. aug. 31 én tartott üléséből.

Kovács József, polgármester.

A gyászoló család sestakerti villáját a mai napon is sokan keresték fel, hogy a családnak részvétüket fejezzék ki. A református egyház nevében Szele György lelkész, Vecsey Imre, dr. Erdős József és Belogh Ferencz kondoleáltak. Részvétüket kifejezték Kovács József polgármester vezetése mellett a város küldöttsége, továbbá Szele György lelkész vezetése mellett az egyházmegye küldöttsége és még számosan.

A temetés.

Ma délelőtt Radácsy György sárospataki teológiai tanártól értesítést kapott a temetést rendező bizottság, melyben gyöngélkedése miatt kimenté magát a templomi gyászszertartás végzése alól. A templomban így Biki Károly esperes fog imát mondani, ezután Varga Lajos nagyrabéi lelkész tart orációt, vagy beszédet.

A sirbeszédet még nem tudni ki tartja, valószínű, hogy a Felsőbb leányiskola részéről is elbucsztatja valaki a sírnál a halottat.

67 vagy 48.

Zboray Miklós beszámolója.

Néppárti képviselő a fuzióról.

Zboray Miklós dr. néppárti országgyűlési képviselő vasárnap tartotta kerülete két legnagyobb községében, kéthelyen és Marcaliban, beszámolóját.

Zboray beszámolójában a fuzióról is megemlékezett. Szerinte a fuzió több vonásaiban Andrassy és Kossuth között már tényleg létre is jött. Nem ismeri a megállapodást, de tekintettel arra, hogy az alkotmánypárt vezetési, gróf Andrassy Gyula és Széll Kálmán az é. folyamán és különösen a tavasszal, amikor a fuzió megállapodásai a vezérek között kötöttek, folyton a 67-es kiegyezés csodás voltát, maradandóságát hangoztatták, míg ezzel szemben Kossuth Ferencz úgy Pécsen, mint csak röviddel megelőzőleg Budapesten egy banketten azt állította, hogy nem sokára egy táborban, a negyvennyolcas függetlenségi táborban lesz az ország. Fokozott kíváncsisággal várja, hogy most már melyik párt vezéreinek álláspontját fogja kifejezni az új program? Azt hiszi, felfelé 67-es, lefelé 48-as lesz, vagyis reálhelyezkedik a 67-es alapra, hogy ezen az alapon igyekezzen kivívni a 48-as eszméket ő felségével egyetértésben és akkor, mikor azokat békés eszközökkel kivívni lehet.

Majd ha a program ismeretes lesz, fog a néppárt is állást foglalni, fuzionál e vagy fenmarad mint külön párt a többi pártokkal koalícióban, avagy még koalícióban sem marad, hanem külön halad. A maga részéről nem fektet súlyt a közjogi különbségekre, 67-esnek hívja e valaki magát, vagy 48-asnak; 67-es alapon is meg lehet tagadni az ujoncot, viszont 48-as alapon is be lehet menni a delegációba és fel lehet emelni a kvótát. Az egész 67-es és 48-as megkülönböztetés jelszó, melylyel nem törődik, mert a lényeg abban látja, hogy a magyar nemzeti állam kiépítésére, a polgárok szellemének és erkölcsének fejlesztésére és vagyoni megerősödésére törekedjünk.

Elfogott bicikli tolvajok.

Leleplezett betörő banda

Debrecenről — Budapestig és vissza.

A debreczeni rendőrségnek széleskörű nyomozás után sikerült egy tolvajszövetkezetet leleplezni. A bandának tagjai főleg bicikliket s ehezvaló műszaki felszereléseket tulajdonítottak el.

A rendőrség azonban a bűnös manipulációkra rájött és most üldözőbe vette őket, sőt a banda két tagját el is fogta.

A tolvajbanda élén egy notórius alak, már többszörösen büntetett Radoszta János állott. Társa és fősegéde volt a lopá-

Értesítés.

Tudatjuk a tisztelt hölgy közönséggel hogy a debreczeni nagyáruház Női felöltő osztálya megnyílt.

Debreczeni nagyáruház
Gelbman és Rosenfeld
Piac-utca 19. szám.

sokban Juhász István. Mindketten lakatossegédek s így módjukban állott a lopott bicikliket úgy átalakítani, hogy azokra még a tulajdonos is alig ismert rá.

A banda két feje bűnös üzemeikbe beavatott két három más foglalkozásu iparos tanoncot is. Ezek már a rendőrség fogházában ülnek, míg a két fő tolvajvezér neszét vette a rendőrség vizsgálatának és ellillant a városról.

Egyik Budapestre, a másik Nagyváradra menekült.

A debreczeni rendőrség azonban intézkedett, hogy a bicikli tolvajokat letartóztassák és ide kísérjék.

A tolvajbanda az utóbbi időben nagyon sok bicikli lopást követett el, és a rendőrségnek egy jóideig nem sikerült a tolvajokat kikutatni.

Legutóbb azonban Nagy János Kút utcai lakos kerékpárja tűnt el s ennek nyomán jött rá a rendőrség, hogy a tolvajlásokat egy és ugyanazon banda követi el. A letartóztatottak egyébként már beismert vallomásokot is tettek s holnap átkísérteti őket a rendőrség, az ügyészséghez. A másik két jómadarat legközelebb fogják Debrecenbe toloncolni.

Gladysnek gyermeke született.

De meghalt a kis koraszülött.

A mama jól érzi magát.

Wanderbilt Gladys, Széchényi László gróf felesége, a múlt héten pénteken koraszülött gyermeket szült. A szülés nem volt sima lefolyásu, mert a gróf Novák Endre dr. ungvári főorvost hívatta beteg nejehez Felsőremetéra.

A hír gyorsan elterjedt Ungváron, a hol eleinte csak annyit tudtak, hogy Gladys nagybeteg. De hogy mi a baja, csak abból sejtették, hogy az orvos olyan műszereket vitt magával, amelyeket anyáknál szoktak alkalmazni.

— Gyereke született Gladysnak, — kezdték nagy diadallal ujságotni.

Sokan azonban pontosan megjegyezték a Széchényi—Vanderbilt ház dátumát 1908. január 27-ikét és kétkedve fogadták a hírt.

Amikor azonban a főorvos visszajött, csakhamar kitudódott, hogy Gladys asszonynak igenis gyermeke született, de időnek előtte. A kis magzat koraszülött volt s természetesen holtan jött a világra.

Mikor már így szélteben-hosszában beszéltek a felsőremeteli eseményről, az orvosok siettek megnyugtanni az érdeklődőket, hogy Széchényi grófné állapota nem súlyos és nemsokára elhagyhatja a betegágyat. Novák dr. pénteken délben érkezett vissza Ungvárra a szomorú kastélyból s azóta naponkint bejön érte az automobil.

Érdekes, hogy a grófné mellett férjén és a cselédségen kívül nincsen senki. Az esetről Széchényinek Örmészön tartózkodó özvegy édesanyját táviratilag értesítették. Vanderbilt Kornélné asszonyhoz pedig kábeltelegramm ment Newyorkba.

A priváta.

*

A privátáról fölvetett kérdésünk ugylátszik általános érdeklődésre talál a debreczeni intelligens társadalom körében s egymásután szólaltatja meg, készletti írásra azokat, a kiknek eredeti megjegyzésük, egyéni impressziójuk van a privátáról és annak létjogosultságáról. Ebben a kérdésben most adjuk le a negyedik hozzánk beérkezett közleményt.

*

Igen tisztelt Szerkesztő Ur!

Becsés lapjának 196. számában egy — nem egészen új — de felmelegítve is még elég aktuális témát, az u. n. iskolai priváta kérdését méltóztatott felvetni, kérve a szakértők és az érdekelt szülők hozzászólását.

Legyen szabad nekem, mint e téren némi tapasztalattal bíró szakembernek, e kérdést kellő világításba helyezni, mert t. Szerkesztő ur — bizonyára jó hiszeműen s talán akarata ellenére oly színezetű megjegyzésekkel kísérte a kérdést, mintha a kért feleleteknek akarna beharangozni.

Téves az a felfogás, hogy a privátán külön tudományt mér a tanító az érte fizetőknek s kizárja abból a fizetni nem tudókat, vagy nem akarókat.

A priváta közönséges üzlet, vagy ipnrüzem, melyben a tanító a maga cikét, t. i. a tanítást, éppen úgy bocsájta áruba, mint pék a süteményt, vagy mint kereskedő a maga portékáját.

Az iskolában a rendes tanórák alatt egyforma mértékkel méri a tudományt a bankár és a napszámos gyermekének, de tehát ő arról, hogy 70—80 nebuló közt mindig akad 15—20 olyan, kik — akár huzamos mulasztás, akár szorongalom, figyelem — vagy értelem hiánya folytán — nem tarthatnak lépést az osztály zómével? A tanítónak az előirt tananyagot mulhatatlanul fel kell dolgozni, ha egy bizonyos dolgot a maga rendje és módja szerint elmagyarázott és sorra feleltetvén a gyermekeket, meggyőződött arról, hogy azoknak 70—80 %-a tisztában van vele, nem kötelessége, de nincs is joga a rendes tanítási időt elmaradtak kedvéért — a többség rovására, sőt mondhatnám kárára — vesztegetni. Tovább halad tehát és az elmaradtakat vagy gyengéket szüleit e tényállásról havonta értesíti. A szülőknön van most a sor, hogy a tanulásban elmaradt gyermekükön segítsenek. Elvértve akad is egy-egy (olyan ritka, mint a fehér holló) aki a kötelességnek igyekszik megfelelni, de tulnyomó részük, nem ér rá, nem tud vagy nem akar az ilyen elemi dolgokkal foglalkozni. Vajjon ki nem találná azt természetesnek és észszerűnek, hogy a szülők gyermeke tudását az ahhoz értő mesterénél akarja megfolytatni éppen úgy, mint a szabónál a ruhát vagy a suszternél a cipőt?

És vajjon nem komikus-e megszégyenítőnek, etnikai szempontból elitelendőnek nyilvánítani a tanítónak azt a vállalkozását, hogy illő fizetés ellenében elősegíti, kireperálja a gyermek házagos tudását? Helyes-e a katedréről azt hieetni, hogy a becsületes munkáért elfogadott fizetés megszégyenítő? A priváta-pénzért a tanító épen oly kevésbé lekötöztette a szülőnek, mint ahogy nem leköteleztetem az iparos vagy a kereskedő, ha az elfogadott pénznek megfelelő ellenértékét szolgáltatja. Hogy akadnak itt-ott lelkiismeretlen tanítók, akik elfogadják a

pénzt és nem tanítanak érte, az meglehet, de hiszen találkozzunk minden szakmában tág lelkiismeretű inkorrekt emberekkel.

Ilyen ritka kivételek miatt nem lehet és nem szabad egy intézményt megbélyegezni, mely a szülőre nézve azért üdvös, mert csekély áldozattal biztosított hatja gyermeke haladását; a tanítóra nézve pedig azért, mert hivatásával szorosán összefüggő munka révén gyarapíthatja szerény jövedelmét s nem kell szövetkezeti, politikai, hírlapírói, vagy más irányu tevékenység hajszolása által mások szájából kiszedni a falatot. Ne riasszuk el hát a susztort a kaptafától, csak azt nézzük, hogy becsületesen kezel-e. Három követelménye van a becsületes privátának: Az első, hogy a vállalt munka tényleg végeztesse. A második, hogy a — bármi okból — nagyon gyenge, éretlen gyermeket semmi áron el ne vállaljuk és végül, hogy ne vállaljunk privátára olyan gyermeket sem, a ki arra nem szorult.

Meggyőződésem szerint önértetes tanító ezen szempontoknt nem hagyja figyelmen nélkül s akkor nincs is oka a priváta pénzt alamizsnának vagy borralónak minősíteni, mert megdolgozik érte tudásával és tüdejével. Hogy a tanügyi hatóságok itt-ott miért tiltják el mégis az iskolai privátát, az tisztán oportunitási okokra vezethető vissza.

Iskolaszéki elnökök és tagok rendszeren elfoglalt emberek; ki veheti tőlük rossz néven, hogy nincsen sem kedvük, sem idejük fölmerülő panaszok és visszaélések hosszadalmas vizsgálatába bocsátkozni? Hogy a tilalom a kötelességtudó tanítókat s még inkább az érdekelte szülőket is sújtja, annak nem az iskolaszékek, hanem a lelkiismeretlen tanítók az okai.

Ahhoz a megható kívánsághoz pedig, hogy a tanító ne legyen privátára utalva, hanem adjanak neki legalább 3000 kor. fizetést; még csak azt a jámbor óhajt fűzöm, hogy mellékeljenek egy zacskó aprópénzt is. Egy füst alatt ezt is meg lehet kockáztatni. — Ugy bizony!

Debreczen 1908. szept. 1.

Lekötölezett hive

Simonovits Dezső.

„Miatyánk, ki vagy a mennyekben“...oláhu!

Bibliai történetek: magyarul.

Ur-e a magyar nyelv ebben az országban? Erről még mindig vitatkozni kell. Apponyi egy konkrét esetről kifolyólag csak félig adott igazat a magyar nyelvnek.

A szászvárosi ref. gimnázium igazgatósága ugyanis a múlt iskolai év végén fölkerlte a román hitoktatókat, hogy a hittant ezentul magyar nyelven adják elő. Egyben pedig kimondotta, hogy a jövő tanévben csak oly román tanulókat vesz föl, kik a hittant magyarul tanulják.

Az igazgatóság e határozatával szemben a hitoktatók a püspöki konzisztórium utján a kultuszminiszterhez fordultak, akiknek a válasza ebben az ügyben most érkezett le a konzisztóriumhoz, illetőleg a gimnázium igazgatóságához.

A kultuszminiszterium leiratában megállapítja, hogy nem lehet sem csorbitani, sem korlátozni az egyháznak azt a jogát, hogy liturgiai dolgokban a saját hivata-

Női felöltőkben

és confekcióban a legjutányosabb a Központi női felöltő áruház Simonffy-u. 2. Városi bérház. Rőfős és rövidárúk a legolcsóbban Feldmann C. és Ta. Simonffy-u. 1.

los nyelvét használja. Minthogy pedig a hitoktatás folyamán előforduló dolgok összefüggnek a liturgiával, a hitoktatók nem foszthatók meg attól a joguktól, hogy a liturgia nyelvén tanítsanak.

A hitoktatás keretén belül azonban olyan dolgok is előadtnak, melyek a liturgiával nem függenek össze (bibliai történet, egyházi történet stb.) ezekre nézve a miniszter kimondja, hogy ezeket magyar nyelven kell előadni. E szerint a liturgia, vagyis az egyház hivatalos nyelvén csakis a kis és nagy katekizmus és az imádságok (Miatyánk stb.) adhatók elő.

UJDONSÁGOK.

— **A király öccse.** Ischből jelentik: Lajos Viktor főherceg a tegnapi estét főudvarmesterével, Grisben a villában töltötte és ma kocsin Gruundenbe ment, ahonnan visszatért Kleesheimba.

— **Egy debreczeni ifju kitüntetés.** A munka, az igazi szakértelem, úgy látszik, még mindig kellő méltánylásra talál még Magyarországon is. Szép kitüntetés érte a kormány részéről Debreczen városának egyik jeles szülöttét, Steier Ernő gépészmérnök jelöltöt, akinek a vallás és közoktatásügyi miniszterium most 600 korona ösztöndíjat juttatott, hogy Párisban egy elektró-technikai gyárban tanulmányokat tegyen. A kitüntetett jeles fiatal ember Steier Gyula, előnyösen ismert debreczeni iparosmesternek a fia, aki a budapesti műegyetemnek legkiválóbb látogatója.

— **Miniszterválság Ausztriában.** Egész nyáron azt irták az osztrák lapok, hogy őszre az várt rejtélyes miniszterválság elmarad. És íme még ősz sincsen és már van válság. Egy várt és egy nem várt. A várt válság *Marchet* kultuszminiszterre. Állása majdnem tarthatatlan. Nem járt el elég szigorúan *Wahrmund* ellen és ezt a klerikálisok, akik hatalmon vannak, nem tudják neki megbocsátani. A váratlan dr. *Ebenhoch* földmívelési miniszteré, aki el akar menni, mert a szerb szerződés életbeléptetése körül nem győzött az agrár álláspont. Mivel *Ebenhoch* az agrár-kerikális táborhoz tartozik, a részleges válságnak — noha *Beck* báró mindkettőt akarná tartani — alighanem az lesz a vége, hogy *Ebenhoch* marad és *Marchet* megy.

— **Boritaladózók jegyzéke.** Az italmérési illetékek az 1909—11 évekre leendő kivételese céljából összeirt illetéköteles felek összeírásai jegyzékét már összeállította az adóhivatal és azt a városi kiadóhivatalban nyolc napi közszemlére kitette.

— **A nagybeteg román király.** Bukarestből jelentik: A belügyminiszterium a következő kommunikét küldte a lapokhoz: A király egészségi állapotáról a legutóbbi napokban terjesztett riasztó

hírek teljesen alaptalanok. Norden tanár meghívása Szinájába kizárólag a király közvetlen környezetének eszméje volt, amennyiben a király, miután betegsége egyáltalában nem komolyabb, mint máskor, távolról sem szándékozott meghívni a kiváló bécsi tanárt. Ezt bizonyítja az a tény is, hogy a király majdnem minden nap sétát tesz a kastély parkjában. Szinaja látogatói ő felségét pénteken Norden tanár kíséretében és szombaton Kalinderou, a koronauradalmak igazgatójának társaságában látták sétálni.

— **Fürdőző debreczeniek.** A karlszbádi fürdővendégek névsorában a következő debreczeniek szerepeltek aug. hónapban: *Reviczky Józsefné*, *Darvas Béla* földbirtokos, *Leszky Ferenczné*, *Fisch Ignác* földbirtokos és neje, *Tikos István* mérnök és neje, özv. *Mayer Emilné*, *Mayer Jenő* kereskedő, özv. *Berger Henriké* és lánya, dr. *Popper Alajos* és neje, *Jeney Sz. Miklós* rendőrkapitány, dr. *Balkányi Miklós* ügyvéd és neje, dr. *Balkányi Kálmán* ügyvéd, *Győry Kálmán* városi mérnök és neje, *Bisothka Gáborné*, *Szántó Győző* kefégyáros, *Székely Jenő* stb. stb.

— **Miniszterválság Portugáliában.** Lisszabonból jelentik: A cortez beeresztése szeptember 15 ére van kitűzve. A miniszterválságról szóló hírek mind határozottabb alakot öltenek.

— **A husvizsgálat új módja.** E hó 4-én, pénteken délután fél 4 órakor a husvizsgálat tárgyában kiadott szabályrendeletet egyes intézkedései tárgyalására alakított bizottság a városház kistermében ülést tart, melynek tárgya a husvizsgálat tárgyában kiadott m. kir. földmívelésügyi miniszteri rendelet egyes intézkedéseinek, valamint a főorvos és vágóhídi igazgató által idevonatkozólag beadott jelentések tárgyalása.

— **A marokkói harok.** A Köln. Ztg. jelenti Berlinből: A Nordd. Allg. Ztg. tudvalólag hamisnak mondta azt a híresztelést, hogy a német császár *Muley Hafid*hoz küldött táviratában személyesen beleszólt a marokkói trónbetöltés kérdésébe. Francia lapok ebből azt a következtetést akarják vonni, mintha Németország csak kevés érdeklődéssel viseltetnék e kérdés iránt. Ez azonban oly feltevés, mely minden jogosultság híján van.

— **Hamis pénzek.** Debreczenben az utóbbi időben sok hamispénz fordult elő. Ma is egyik külvárosi üzletben *Szabó Gergely* fizetett egy ily hamis öt koronással. A rendőrség a hamis pénzt lefoglalta és megindította a nyomozást.

— **Tolsztoj betegsége.** Moszkvából táviratozzák: *Tolsztoj* állapotáról ma a következő, a kezelő orvosok által aláírt bullentint adták ki: A visszerek gyuladós folyamata kezd javulásnak indulni, a tüdő vérpangása most sokkal kisebb mérvű, a beteg étvágya nem jó, de hőmérséke többnyire rendes. Meglehetősen nagy általános gyöngeség tünetei mutatkoznak. *Tolsztoj* az ágyban is kissé foglalatoskodik.

— **Beiratkozás a pincórszakiskolába.** A pincórszakiskolában e hó 5-én, szombaton délután 3—5 óráig tartják meg a beiratkozásokat az iskola helyiségében, Miklós u. 3. sz.

— **Leégett teheráruraktár.** Pozsonyból táviratozza tudósítónk: A pozsonyi főpályaudvar teherlerakási osztályán ma reggeli 9 órakor tűz támadt, amely rövid idő alatt annyira elharapódzott hogy úgy a feladási, mint a leadási raktárak lángborultak. A kivonult tűsorség képtelen volt a tüzet elfojtani, s nemcsak a raktárak, hanem tizenhárom árukkal telt vagon is elhamvadt. A kár több százezer korona. A tűz állítólag úgy keletkezett, hogy egy kaucukoldattal telt hordó oldala kilyukadt és a kiömlő oldat meggyulatd.

— **Tolvaj cigányasszonyok.** Ma a rendőrség letartóztatott egy cigánykaravánt, amelynek tagjai a város területén még ismeretlen károsultaktól apróbb lopásokat követtek el. Találtak nála különféle ruhaneműt és egy sertést. A cigányok a rendőrség foglyai.

— **Megint vasuti szerencsétlenség.** Kecskemétről jelenti egy táviratunk: Az Örkény felé épülő tranzverzális vasuton tegnap szerencsétlenség történt. A kövek hordására szolgáló iparvasut vágányai meglazultak, minek következtében a mozdony kisiklott és lefordult a töltésről. Nagy János mozdonyvezető és *Komlósi József* fűtő a kazánból kiömlő tüztől és a csőrepedések következtében kiömlő forró víztől súlyos égési sebeket szenvedtek. A sebesülteket a kecskeméti kórházba szállították ápolás végett.

— **Carmelini Debreczenben.** *Carmelini*, az ügyeskezü boszorkánymester, a briliáns gondolatolvasó, most újból ellátogatott Debreczenbe, hogy újból ámulatba ejtse a közönséget az ő csodás, szemképrázató bűvész mutatványával. A kitűnő mester *csütörtökön* tartja meg első előadását a Bika szállodában.

— **Szerencsétlenül járt kereskedőség.** A Bocskai téren levő *Burai* István féle kereskedésben ma komoly bal eset érte *Balajth* Kálmán fűszerkereskedőségét. Kenyérvágás közben a jobb kezén két ujját egész a csontig bevágta. A szerencsétlenül járt kereskedőségét a mentők bevitték a kórházba.

— **Gyujtogató — villám.** Hajdusoboszlóról telefonálják, hogy ott *Varga Józsefné* birtokára lecsapott a villám s egyik szalmakazlat felgyújtotta s az porig leégett.

— **Verekedés a Bocskai téren.** A zsbivásár szomszédságában a Bocskai téren ma nagy veszekedés volt. Fuvarosok veszték össze és ebben az utcai perpatvarban *Harangozó* János és társai alaposan elverték *Forgács* Gábert és fiát. Az összevert emberek sérüléseit *Balkányi Éde* dr. kerületi orvos kötözte be. A vérengző fuvarosok ellen a rendőrség megindította a nyomozást.

Megbízható jó iskolaczipők és fiu kalapok legjutányosabban

csakis **NEUMANN TESTVÉREKNÉL** a Tisza-palotában kaphatók. Czegre tessék figyelni.

Saját termésű kertii bor literes és fél-literes üvegekben

kapható **Széchenyi-utca 42. szám.**

— **Debreczeni Zander gyógyintézet** Piacz u. 59. Telefon 389. Teljes physikalís gyógyberendezés. Főbb javalatok: Idült gyomorhatalonia, **székrekedés, elhízás, kőszvény, csusz, idegzsábkák (ischias stb.) Csonttörések** és egyéb sérülések után visszamaradt mozgászavarok. **Érelmeszesedés, szivbajok, bronchialis asthma, neurasthenia, bémulások. Gyenge testalkatu gyermekek fejlesztése.** (Zander módszerével) **Gerincselgöbülések. Forró légfürdők.** Villamosítás: Az órák beosztása: Férfiak d. e. 12-1 ig és d. u. 6-7 ig. Nők d. e. 11-12 ig és d. u. 5-6 ig. Gyermekek d. u. 4-5 ig látogathatják az intézetet.

— **Beiratkozások az izraelita polgári leányiskolába.** A zsidó polgári leányiskolában a jövő tanévre szóló beiratkozások szeptember 1. 2 és 3. napján délelőtt 9-12 ig tartanak az elemi iskola igazgatói palotájában (Kápolnási utca.) Rendes tanulónak beiratkozik az I. osztályba, az ki legalább négy elemi osztályt sikeresen végzett; felsőbb osztályba az, aki a polgári iskolának I. II. vagy III. osztályát sikeresen végezte. Aki az elemi iskola V. és VI. osztályából a polgári iskola II. vagy III. osztályába kíván lépni, tartozik magát felvételi vizsgálatnak alávetni. Beiratkozáskor 5 korona beiratási díj és a tandíjnek legalább egynegyed része fizetendő. Minden tanuló a beiratkozáskor köteles magával hozni: születési, oltási és iskolai bizonyítványát. Az iskolaév ünnepélyes megnyitása szept. 4 én d. e. 9 órakor lesz a Deák Ferencz-utcai nagytemplomban, a rendes tanítás szept. 6-án reggeli 8 órakor kezdődik.

— **Ehrlich József zeneiskolájában** a beiratások megkezdődtek tandíj az alsó osztályokban 60 kor. a felső osztályokban 80 kor. vagy havonta 8 és 10 korona Hivatalos órák d. e. 11-12 ig. d. u. 3-5-ig. Helyiség Burgondia u. 9 sz.

— **Tankönyvek bekötését új modorban** valamin minden féle könyvkötést, kereskedelmi könyveket Pénz és szivartárczákat, női táskákat mindenféle dobozt gyógyszerészeti cikkekét készít **Dávidházy Kálmán és Társa** könyvkötészete és műipar telepe Debreczen, Fűvészkeret utca 9.

— **„Debreczen” szálloda** a Vidéki polgárság találkozó helye, állandóan frissen csapolt Hagenmacher sör. Tisztán kezelt érmelléki fajborok kímérése. Ujabbban Thabledot rendszert vezetem be éttermembe. Ebéd 3 fogásból leves, sült, tészta vagy sajt, esetleg gyümölcs 1 korona, vacsora 1 sült, sajt 70 fillér. Ajánlom továbbá tiszta vendégszobáim, város központján 1 szemlére 1 kor. 40 fillértől 3 koronáig. Kisebb társaságoknak külön éttermek. Szeparék állnak rendelkezésre, figyelmes kiszolgálás. Havi abonoma 40 korona. — Szives látogatást kér, tisztelettel **Kovács Aladár** vendégfő.

— **A legjobb minőségű kiegészítők uti bőröndök beszerzésére bizalommal ajánljuk az előnyösen ismert Mentze Henrik ujdonságok áruházát Kossuth u. 4. szám.**

— **Beiratkozók figyelmébe!** Iskolai könyvek és írószerek az összes iskolák részére Antalfy Józsefnél Piacz-utca 44. szerezhető be.

— **Ha jó tartós élű zsebkésre, ollóra, vagy borotvára van szüksége, ne mulassza el felkeresni Mentze Henrik ujdonságok áruházát Kossuth u. 4. szám alatt.**

— **Találtatott egy ferrarás, ahol minden szülő és tanuló könyveit új és használt állapotban, ugyszintén írószerek szükségleteit a legolcsóbban szerezheti be Saját érdekében áll tehát „Aczél Henrik” modern antiquáriumát könyv és papírkereskedését felkeresni. Piacz utca 24. a ref. kistemplommal szemben. Telefon 575.**

— **P. Nagy Zoltán** zeneiskolájában a beiratások megkezdődtek. Tandíj az alsó osztályokban 4 forint, a felső osztályokban 5 forint havonként Hivatalos órák d. e. 9-12 ig, délután 3-5-ig. Helyiség Hatvan utca 7. szám.

— **Szülők és tanulók figyelmébe** ajánljuk **Hegedüs és Sándor** cégét ahol az összes iskolában használt tankönyvek **ódon és új állapotban** beszerezhetők mindenféle papír író és rajzszerekkel együtt.

— **Iskolakönyvek ódon és új állapotban** **Telezdi K. Lajos** utóda, Eperjesy István cégnél beszerezhetők. Ugyanott mindenféle író és rajzszerek is kaphatók.

REGÉNY-CSARNOK.

Az alpesi Vampyr.

85. Regény.

Bruzaldi meg volt róla győződve, hogy ide jönnek. — De a csapatból csak egy alak bontakozott s jött vágatva a serpentinákon, hozva Amadeo névjegyet, melyben mély részvétét fejezi ki Albertnek s kijelenti, hogy embereivel ezennel ő is a keresők közé számítandó.

Bruzaldi elolvasta a névjegyet, mely Albertnek volt ugyan ezimezve, de lepe-csétéletlenül s csak írónnal íratott nagy sebességgel.

A levélhozó nem várt feleletre, vágatva iramodott a kis csapat után, mely már eltűnt a völgyre nyuló erdő lombjai között.

— Nagyon szép öcsémtől, hogy részvét el van, mondá az öreg nemes, a névjegyet az erkélyre lépő Violetának nyujtva. Azt hiszem, talán jó volna Albertnek átadni.

Violetta futópillantást vetett a sorokra, aztán visszaadta a névjegyet.

— Szükségtelen, mondá, lehetőség még jobban elkomorult arczczal. Az ő buzgósa éppen nem nyugtatá meg szegény Albertet, legalább most nem, ha a keresést siker koronázza, ráérünk e névjegyet akkor is kezébe adni.

(Folyt. köv.)

Terményfőzede.

Schwarz H. debreczeni bizományos távirati jelentés Budapest, 1908. szeptember 1

Készáru csendes. Határidők javultak.

1908. októberi buza	11.20. ---
1908. májusi buza	---
1909. áprilisi buza	11.51. ---
májusi rozs	---
1908. októberi rozs	9.28. ---
1909. áprilisi rozs	---
októberi zab	8.02. ---
1908. májusi zab	---
áprilisi zab	---
1909. májusi tengeri	7.26. ---
1908. júliusi	---
1908. szeptemberi tengeri	---
1908. augusztusi ropozs	---

Cognac Dékány Péter és Társa

Promotori cognac gyárából.
Leggondosabban kezelt magyar gyártmány!

Minőség tekintetében a drága francia áruval teljesen egyenértékű!

Eddig nem létező árban

vásárolható a divatos őszi és téli posztó gyapjuszövet az ujonnan friss árukkal berendezett posztó kerekedésében <<<

Kohn M. Miksa

Hatvan utca 7. sz.

Nagy választék: Szabott árak.
Tessék meggyőződni.

Üzlet átadás,

előnyös feltételek mellett. 15 év óta fennálló jóforgalmu férfi divat és rövidáru üzletemet átadom, elköltözés miatt azonnal, vagy szeptember 30-ára.

Grósz Armin

N.-Szalonta, Piacz-tér.

Intézeti Fehérneműek

előírás szerint.

Matracok, paplanok, ágyhuzatok, Flanell takarók, esőernyők, gallérok, nyakkendők, zsebkendők, harisnyák

Donogán és Somossynál
DEBRECZEN, Kistemplombazár.

898/1908. v. k. szám.

Árverési hirdetés.

A debreczeni kir. jbiróságnak V. 654/2—1908. számu végzése folytán közhírré tétetik, miszerint Nyári Géza részére, Hupauer József egyeki lakostól 250 és 307 kor. 34 fillér tőke, ennek az esedekesség napjától számítandó 6% kamatai és az eddig összesen 142 kor. 90 fillér perkoltség erejéig 1908. évi április hó 21-én bíróság felülfoglalt és 3021 koronára becsült üzleti árak, butorok és egyéb ingóságok 1908 évi szeptember hó 7-én délután 3 órakor kezdetét veendő és Egyek községben megtartandó nyilvános birói árverésen, a legtöbbet ígérőnek azonnali készpénz fizetés mellett szükség esetén becsáron alul is elfognak adatni.

Debreczen, 1908. évi augusztus hó 10.

Bódogh Zs. birói kiküldött,

DEUTSCHNAL
MINDENKOR FRISS

Valódi Karlsbádi kétszersült kapható.

Férfi és fiu Box czipők legolcsóbban

a Központi czipő és kalap áruházban Dréher sörcsarnok mellett. Telefon 435.

Vigyáz Kékre festett kirakat!!!
Nagy maradék vásár!!
Óriási választék!

Maradék szövetek és posztók gyermek ruhára, maradék kretonok és delainok gyermek ruhára, maradék batiztok és zephirek gyermek ruhára, maradék selymek és grenadinok gyermek ruhára.

Női és leányka fehérneműek

Férfi és fiu ingek, harisnyák minden nagyságban, cloth és karton reform kötények, Selyem, Caschmir, Cloth és Rouge

Paplan!!!

Az iskolai idényre rendkívüli nagy választékban A Kékre festet kirakathal.

Molnár V. J. és Társa fiókja

Kossuth és Battyányi-utca sarok. Színházzal szemben.

Kaliczky Ernő

fodrász üzlete

Egyháztér 3. szám.

Nagytemplom mellett.

Villamos-világítási és erőátvitel

berendezések,

lakások, üzletek és egyéb helyiségek részére legelőnyösebben és a legnagyobb szakértelemmel

A Ganz-féle Villamossági R. T.

debreczeni építészeti iroda

(Piacz u. 72.) által készíttetnek.

Szakszertű felvilágosítással, tervezzel és költségvetéssel bárkinek díjtalanul szolgál.

Világítótestek, csillárok és szerelvények tús választéka.

Telefon 568. sz. Telefon az. 568.

Szakképzett irodai munka erőket:

mérlegképes könyvvezetőket, gyorsírókat, gyönyörű írásu levelezőket, kiváló számolókat lelkiismeretesen kiképez, előkelő czégeknek ajánl:

Zalai Márk tanár

3 havi könyviteli szaktanfolyama felnőttek számára.

Beiratás naponta 10-12-ig (József kir. hg. utca 42. sz. udvartéri lakás). Tandíj 60 korona. Kezdeté szeptember 3.

Legolcsóbb bevásárlási forrás.

Zavatzky Leó

Debreczen, Piacz-utca 16 sz.

Bika szállodával szemben.

Női blousok és gyermek ruhák

nagy választékban.

Női, férfi és gyermek alsó trico ruhák, harisnyák, keztük, női és gyermek kötények, gallérok, nyakkendők, csipkék szallagok, Női-, férfi, és gyermek fehérneműek.

Olcso árak! Múvirágok! Pontos kiszolgálás!

Borsajtok

szőlőzuzók, fenyő puttonok,

hornyomózsákok

kaphatók

Sesztina Lajos

vaskereskedőnél, Piacz-u. 23.

Kerékpár, varrógép, gramofon

vilamossági cikkek és mindenféle alkatrészek állandó raktára. Nagy választék:

lemez újdonságokban.

Elvállalunk villamos felszereléseket mindenféle mechanikai készülékek javítását, vezetékek és fémcsatlakozást, zománcolást, nikkelozást és az összes e szakmába vágó munkákat szakszerűen és pontosan készíjük.

Geller és Németh műszerészek,

Debreczen, Kálvau-utca 8. szám.

Jogászok

és szülőik figyelmét felhívjuk, hogy minden egyetemi jogi vizsgára legelőnyösebben, rövid idő alatt és legolcsóbban előkészít, segítséget nyújt, felvilágosítással szolgál

Jogi Szeminárium

⇒⇒ Kolozsvár, Deák Ferencz-utca 14. ⇐⇐

Az intézet vezetője:

dr. Köpösdý Dezső.

Iskola cikkek

könyvtáskákat, könyvszifjakat, tokk és tolltartókat, lentartókat, palatáblát, irónt, tollat és kőironokat olcsón csakis a

Párisi nagy bazárban

lehet vásárolni.

A Harmat Crème

arczsépitő és bőrápoló kenőcs,

mely teljesen ártalmatlan és sem higanyt sem ólmot nem tartalmaz, a legrövidebb idő alatt megszüntet mindenféle szeplőt, májfoltot, pattanást, bőrtkát (mittesen) bőrbajokat. Kicsititja a ránczosodni kezdő arczbórt s azt fehérré simává és üdévé teszi. Legjobb óvszer a szél és a nap befolyása ellen az arcra. Nem zsiros tehát nappal is használható. Hatása gyors és biztos

Egy tégely Harmat-Crém 1 kor.

Készítő helye s főraktár:

Mihalovits Jenő gyógyszerháza.

Debreczen,

Főpiaz 31., a városházzal szemben.

Minden szülő érdeke!

hogy gyermeke elzgas, tartós és olcsó ruhába járhasson, mely egyedül

Frank Rezső

Debreczen

legnagyobb férfi-, fiu- és gyermekruha-áruházában (a Bika-szálloda mellett) szerezhető be.

Az iskolai év kezdete alkalmából

ajánljuk

dusan felszerelt raktárunkat a t. szülők szives figyelmébe

Fiu- és férfi ingek.

Lábravalók és harisnyák.

Nyakkendők, paplanok.

Madráczok és flanel takarók

nagy választékban feltűnő olcsó szabott árakhoz

SZABÓ LAJOS FIAI

vászon- divat és szőnyeg áruháza

DEBRECZEN, Rózsa utoza.

FRISS

sült kapható.

Apró hirdetések.

10 szóig 40 fillér, azontul minden szó 4 fillér, a legkisebb hirdetés 40 fillér. Vastag betűkből uzenett minden szó 8 fillér. Apró hirdetések előre fizetendők. — Vidéki tudakozásnál tessék választékos levelet csatolni.

Vigyázzon! Uraktól levetett ócska ruhákat igen tisztességes árban vesz Rósenberg Béni Bádogos-u. 4. sz.

Ha nincs pénze és szüksége van vászon, Canavász, Női ruha szövet, ág- és asztalterítő, szövet- és csipke függöny, futó és nagy szőnyegek, Paplany és flanel takarók, férfi- és női felöltők, kész férfi-fü öltönyre vagy tükör, kép és butor a mai naptól fogva olyan olcsón lesz eladva, hogy mindenkinek saját érdeke, hogy egy próba bevásárlást eszközöljön. Tisztelettel Kaiser Salamon.

Csemege szállított korai termés, 5 kilogrammos kosarakban szállít Darvas Miksa szállító kivitele Teleky-u. 104. Telefon 294.

Diákok uri ellátást nyerhetnek intelligens izr. családnál Széchenyi-u. 15.

Tankönyvek féláron!

Az összes fiu és leányiskolákban használandó tankönyvek, az új tantervhez alkalmazva **téláron** kaphatók **Harmathy antiquariumban, Fűvészkert-utca 14. Iskola táskák feltűnő olcsón!**

Középkori asszony, magányos uri emberhez házvezetőnek ajánkozik. Czim a kiadóba.

Egy jó házból való fiu tanulónak felvétetik Blas Testvérek bőrkereskedésében, Hatvan-u. 5.

Hegedűl, ezimbalmozni tanítók kezdőket. Magántanulókat sikeresen tanítok. Czim a kiadóba.

Kerékgyártó céljaira alkalmas válogatot, száraz akácza, továbbá telepi és hegyibor eladó. Czim a kiadóba.

Eladó esetleg bérbe kiadó fűszerüzlet berendezés. Ugyanott kocsmaberendezés eladó. Czim a kiadóba.

Házat bérletbe, esetleg megvételre italki mérés nemkülönben fűszerüzletnek alkalmasat keresek. Ajánlatok „Alkalmas” jelzéssel a kiadóba küldendők.!

Tanár tanuló-kosztosokat elfogad. Nyomatató-utca 14. szám.

2 vidéki tanuló külön szobával, teljes ellátást kaphat egy tisztességes izr. családnál, Bethlen-utca 14.

14-16 éves fiu irodai küldöncnek fizetéssel felvétetik. Czim a kiadóba.

H-nánás város tulajdonát képező. Szeles című italmérési üzletben f. év október hó 1 től. tisztességes józan életű és megbízható óvadékképes kimérő keresetük értekezhetni lehet Berger Ede bérivel Hajdunánáson.

Két tanuló teljes ellátásra elfogadtatik egy állami hivatalnoknál. Czim Vörösmarthy-utca 12. első lakás.

Teljesen új fűszer-stelage azonnal eladó. Értekezhetni Lindenfeld J. Jenő fűszer nagykereskedésében Városház utca 2.

Piacz-utca 72. szám alatti Lukács palotában egy szép nagy üzleti helyiség megfelelő p'ncze és mellékkeliségekkel 1908. november 2 től kiadó. Értekezni ugyanott az ügyvédi irodában.

Eladó vaspénzszekrény. Egy álló íróasztal alakú Wertheim szekrény igen jó karban eladó. Hol? Megmondja a kiadóhivatal.

Jó családból való a középiskola alsóbb osztályába járó tanuló intelligens izr. családnál teljes ellátásra felvétetik. Czim a kiadóhivatalban.

Péerban Szilágy megye mint egy 100 véka finom fajú alma helyben átvételre eladó. Értekezhetni Szent Anna-u. 32 szám.

Jó családból való 3-4 gimnasistát teljes ellátásra felvesz intelligens uri család. Darabos-utca 54.

Keresztény uri háznál butorozott szoba kiadó két theologus részére. Darabos-utca 56.

Jó házból való 1-2 gimnazista uri háznál teljes ellátást kaphat. Darabos-u. 56.

Teljes ellátásra 2 tanuló zsidó családnál felvétetik. Kosztra abbonensek is elfogadtatnak. Kossuth-u. 25. Rosnernél.

Festő iskola.

Rajzó Miklós

festő iskolája

Piacz-utca 41. szám alatt

hátul a kert helyiségben

megnyilt.

Beiratkozásokat ugyanott elfogad d. e. 9-12, d. u. 2-4.

Skóth Sándor

fegyverműves és fegyver raktára

Főter 75.

kereskedelmi és Iparbankkal szembe

Ujonnán berendezett üzletben mindennemű

vadász cikkek

raktáron vannak. Mindenféle **fegyver javításokat** szakszerűen és olcsón eszközölök.

Mesés választék a legmodernebb fegyverekben és fegyver részekben valamint történyekben. Miniszterileg engedélyezett **Lőpor Aruda.**

Meglepő olcsóság!

5 réti fiu- és férfi gallér drbja 12 kr. 5 réti kézelő fehér és színes párja 18 kr. Férfi ing legjobb minőségű drb 1.10. — Színes és fehér kaucuk gallér és kézelő nagyon olcsón. 140 cm. széles tiszta gyapju ruha szövetek mtr 98 kr. 120 cm. széles loden kelme métere 45 kr. Mindennemű rőfös és rövidáru cikkek legolcsóbb bevásárlási forrása

Sugár Dezsónél

Piacz u. 19. Bika mellett.

Akar ön nőstülni?

Hölgyektől (közte olyanok is, kiknek törvényt gyermekük, testi hibájuk stb. van) **5000-500.000 K vagyonnal**, megbízásunk van, alkalmas férjeket keresni. Csakis oly urak, (ha vagyontalan is) kiknek komoly a szándékuk és kiknél nem akadály a gyors házasság, irjanak **L. Schlesinger Berlin 18** címre.

Rose Dezső

ékszerész

Debreczen, Piacz-u. 55.

(Hungária mellett.)

Elismert legmegbízhatóbb bevásárlási forrás.

Mindenféle

Iskolai szerek

füzetek, rajztömbök, körzők, vonalozók stb. a legolcsóbb bevásárlási hely

Mihály Sámuel

papir üzletében, Piacz-u. 30.

BUZIÁSI PHÖNIX

ASVÁNYVIZ

Kitűnő hatásu vese- és hólyagbajoknál

Szénsavdus, kellemes, savanykás ízű, vasmentesített,

RENKIVÜL ÜDÍTŐ ASZTALI VIZ.

Üdit, gyógyít!

Orvosilag ajánlva.

Ivógyomlóra használva, vese- és hólyagbajoknál, a vesemenedece idült húrtájainál, húgykő- és fővényképződésnél, a légutak és a kiválasztószervek hurutos bántalmainál kitűnő hatásnak bizonyult. — Prospektust kívánatra küld a forráskezelőség:

Muschong buziási gyógyfürdő igazgatósága Buziásfürdőn.

Debreczeni főraktár Grünberger és Glück cégnél. Kapható fűszerüzletekben, drogeriákban és vendéglőkben.